

DESTEP-analyse

*De DESTEP-analyse beschrijft de macro-economische factoren
Demografie, Economie, Sociaal-maatschappelijk, Ecologie en
Politiek.*

Demografie

Bevolkingscijfer

Sedert 1 januari 2019 werden de gemeenten Deinze en Nevele samengevoegd tot de nieuwe fusiestad Deinze, in oppervlakte is dit de tweede grootste stad van Oost-Vlaanderen, goed voor 43.620 inwoners.

	Deinze	Oost-Vlaanderen	België
Oppervlakte (km ²)	127	2.982	30.528
Aantal inwoners	43.620	1.513.556	11.455.358
Inwoners/km ²	343	508	375

Tabel 1: Bevolkingscijfer

Bron: IBZ, bevolkingscijfer op 1/01/2019

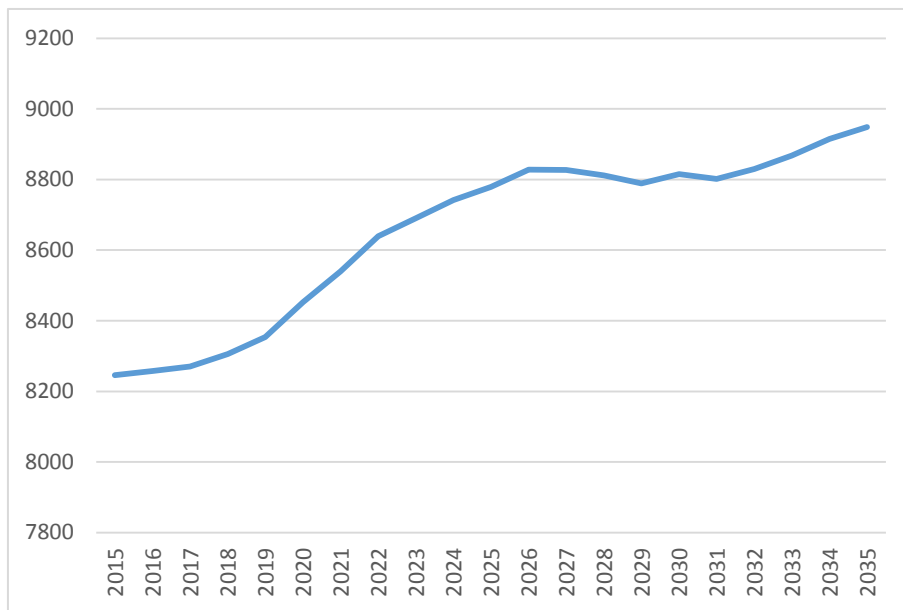
Bevolkingsgroei

De komende 10 jaar zal de bevolking in de meeste Vlaamse steden en gemeenten blijven groeien, ook in Deinze. Volgens de resultaten van de meest recente vooruitberekening van Statistiek Vlaanderen zal Deinze tegen 2029 een inwonersaantal hebben van 45.837 inwoners, dit is een groei van 5,08 procent ten opzichte van 2019.¹

Hierna wordt de verwachte evolutie per leeftijdsgroep besproken.

¹ Bron: Statistiek Vlaanderen - Voor de gemeentelijke demografische vooruitzichten 2018-2035 wordt het projectiemechanisme volgens de cohort-component methode toegepast. De componenten geboorten, overlijdens, interne en externe migratie werden hiervoor in rekening gebracht. Deze bevolkingsvooruitzichten werden opgemaakt op 28/02/2018 en worden driejaarlijks geüpdatet.

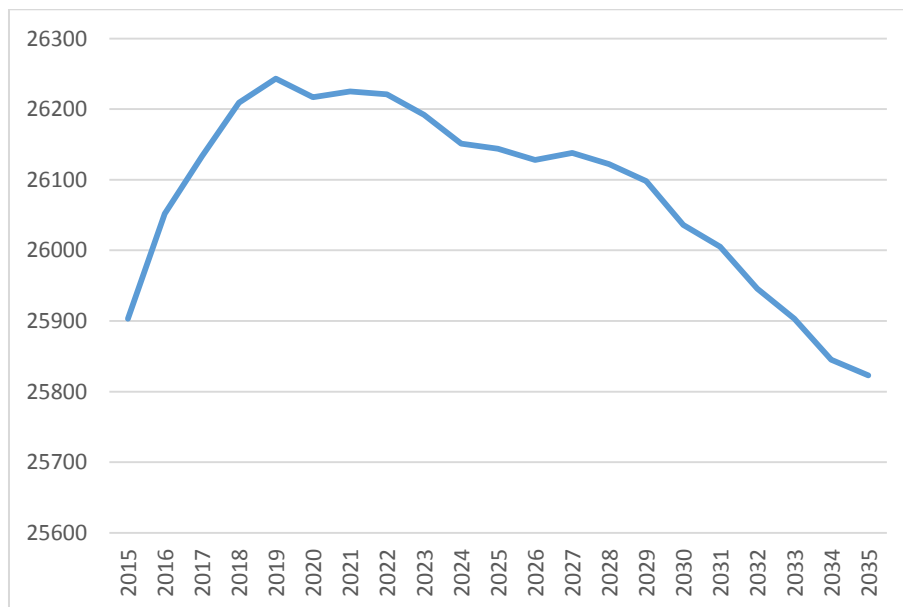
Evolutie 0-17-jarigen

Figuur 1: Verwachte bevolkingsgroei bevolkingsgroep 0-17-jarigen Deinze
Bron: 2000-2017: waarnemingen, 2018-2035: vooruitzichten, Statbel, Statistiek Vlaanderen (2018)

Tussen 2019 en 2029 wordt een stijging verwacht van 5,2% binnen de bevolkingsgroep van de 0-17-jarigen.

Evolutie 18-64-jarigen

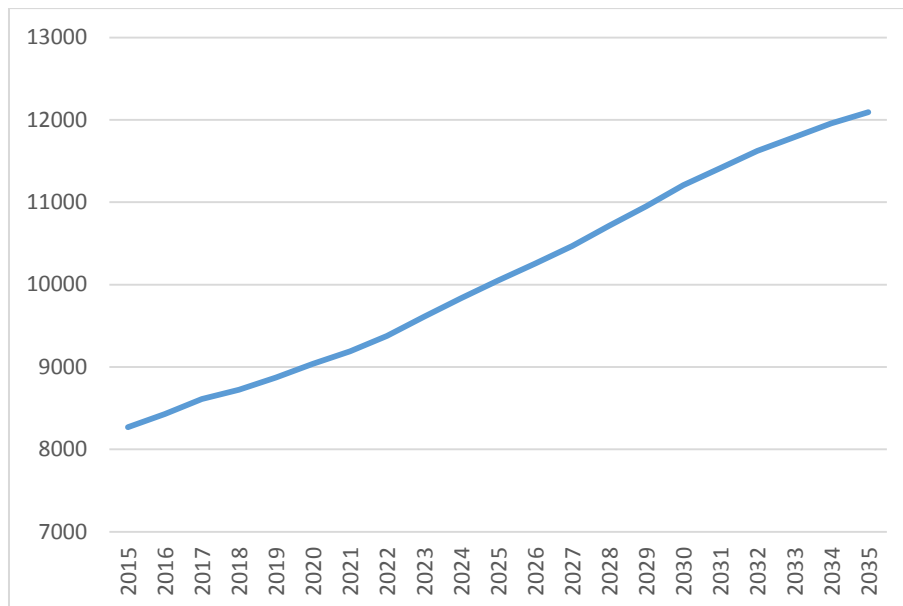
Figuur 2: Verwachte bevolkingsgroei bevolkingsgroep 18-64-jarigen Deinze
Bron: 2000-2017: waarnemingen, 2018-2035: vooruitzichten, Statbel, Statistiek Vlaanderen (2018)

Volgens de meest recente vooruitzichten zal de bevolking op actieve leeftijd vanaf 2020 in omvang dalen. Deze daling situeert zich vooral bij de 40-64-jarigen – het oudere segment binnen deze groep. Het aantal 20-39-jarigen – de jongere bevolking op actieve leeftijd – blijft relatief constant.

Deze daling is te verklaren door het proces van “generatieverschuivingen”. In de komende 10 jaar worden de babyboomers zestigers en zullen ze volop de arbeidsmarkt verlaten met een daling van de bevolking op actieve leeftijd tot gevolg. Het grootteverschil tussen de opeenvolgende generaties van de jonge werkende bevolking is veel geringer.

De daling van de beroepsactieve bevolking heeft een negatief effect op de afhankelijkheidsratio. Deze ligt momenteel op 70,7 voor de fusiestad Deinze², dit betekent dat er tegenover 100 inwoners tussen de 20 en 64 jaar er 70,7 inwoners jonger zijn dan 20 of ouder dan 65. De afhankelijkheidsratio binnen het Vlaams gewest is vergelijkbaar en bedraagt 70,5.

Evolutie 64+’ers

Figuur 3: Verwachte bevolkingsgroei bevolkingsgroep 64+’ers Deinze
Bron: 2000-2017: waarnemingen, 2018-2035: vooruitzichten, Statbel, Statistiek Vlaanderen (2018)

De vergrijzing zal zich de komende jaren verderzetten. De doorgezette veroudering is het gevolg van het gecombineerde effect van twee factoren. Ten eerste zal de grote groep babyboomers, de meesten nu nog vijftigers, zich in de komende jaren bij de 65-plussers voegen, met een versnelde groei van deze groep als gevolg. Ten tweede zorgt de steeds hogere levensverwachting ervoor dat ook de bevolking op zeer hoge leeftijd blijft toenemen.

Er wordt verwacht dat het aantal 65-plussers in Deinze tegen 2029 zal schommelen rond de 10.950 inwoners, dit komt neer op een groei van 23,4 procent binnen deze leeftijdscategorie en een aandeel van 23,8 procent van de inwoners van Deinze.

Binnen de groep van ouderen is er sprake van ‘verzilvering’, dit is een term die wijst op een stijging van het aantal 80-plussers. Indien het hulp- en dienstverleningsaanbod binnen de gemeente ongewijzigd blijft, zal het er dus niet makkelijker op worden om een plaatsje te bemachtigen in een assistentiewoning of een woonzorgcentrum.

Deze vergrijzing blijkt ook uit de nieuwe clusterindeling van Belfius: de fusiestad Deinze behoort sedert 2019 tot cluster V12b: middelgrote steden met een centrumfunctie, economische activiteit en eerder vergrijzende bevolking.

² Bron: gemeentemonitor (2017) – De afhankelijkheidsratio in Deinze bedraagt 70,5 en de afhankelijkheidsratio in Nevele 71,4.

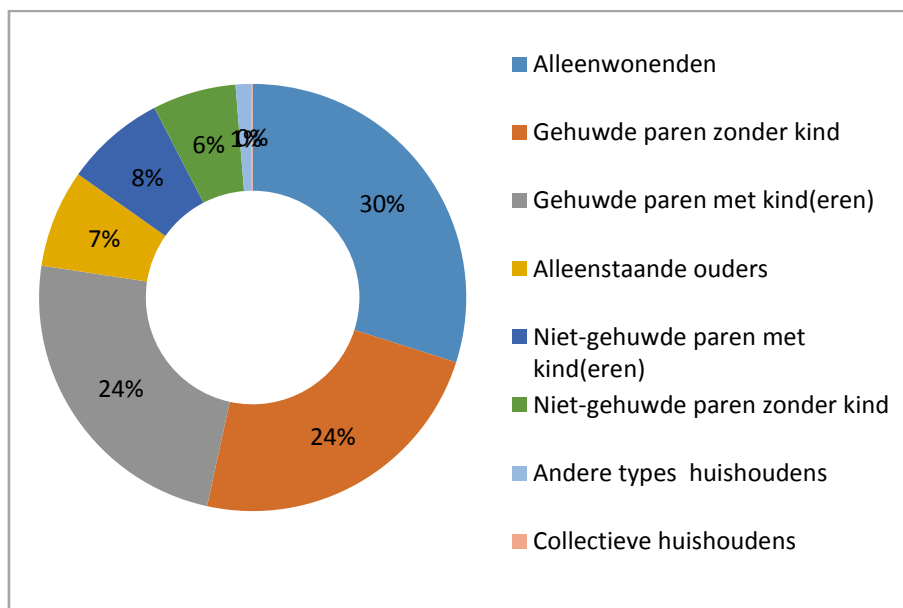
Voor vergrijzende gemeenten stellen zij volgende uitdagingen³:

- De besturen moeten bekijken hoe ze de zorgopvang van ouderen zullen organiseren;
- Om hetzelfde uitgaven- en investeringsniveau te behouden, zullen zij het verlies aan inkomsten moeten opvangen.

Soorten huishoudens

Verwacht wordt dat de verdeling van de huishoudens naar omvang metertijd zal veranderen. De verdunning die zich voordeed in het verleden, zal doorgaan. Het aandeel 1- en 2-persoonshuishoudens binnen alle huishoudens zal verder toenemen.⁴ De komende 10 jaar worden dus meer en kleinere huishoudens verwacht in Vlaanderen.

In Deinze (Deinze + Nevele) zijn de huishoudens momenteel als volgt samengesteld:

Figuur 4: Soorten huishoudens
Bron: Statbel (2018)

Diversiteit bevolking

Het aandeel van de inwoners van vreemde origine⁵ bedraagt 8,44 procent in Deinze, wat Deinze minder multicultureel maakt in vergelijking met de rest van Vlaanderen (het gemiddelde ligt op 20,5%).⁶

Als we enkel Deinze in beschouwing nemen, zijn er 104 verschillende herkomstlanden en vormen Oost-Europeanen de grootste groep. In Nevele is de helft van de bevolking met andere herkomst Europeaan. De bevolking wordt steeds diverser, en het aandeel van de bevolking met een andere herkomst vertoont een stijgende trend.

Ook het aandeel leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands neemt toe. In 2017 had 7,4 procent van de leerlingen in het basisonderwijs van Deinze een andere thuistaal dan het Nederlands,

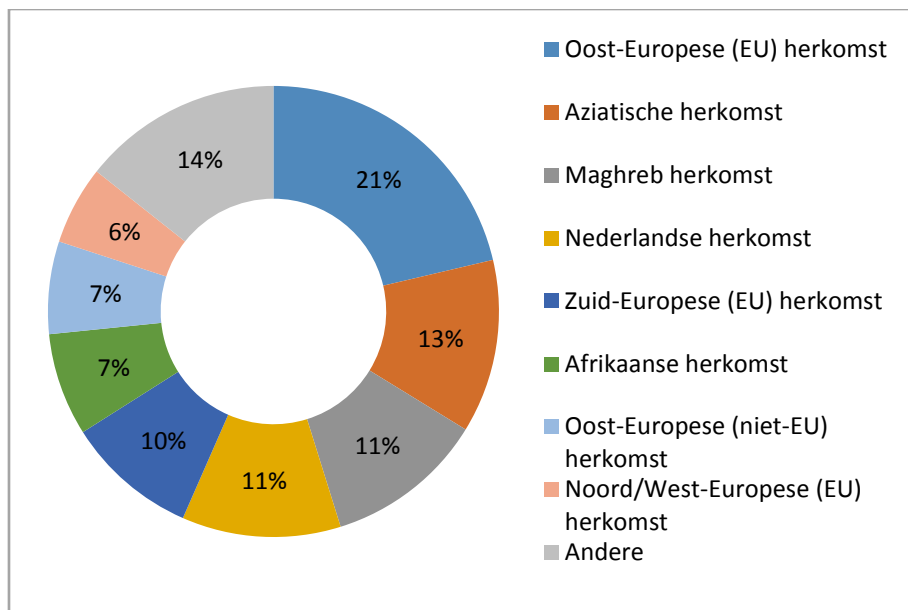
³ Bron: Belfius (2018)

⁴ Bron: Statistiek Vlaanderen

⁵ Inwoners met niet-Belgische herkomst

⁶ Bron: Rijksregister, Provincie in cijfers (2017)

in het secundair onderwijs was dit eveneens 7,4 procent. Voor Nevele was dit respectievelijk 4,4 % en 4,8%.⁷ Dit wijst duidelijk op een toenemende diversiteit.

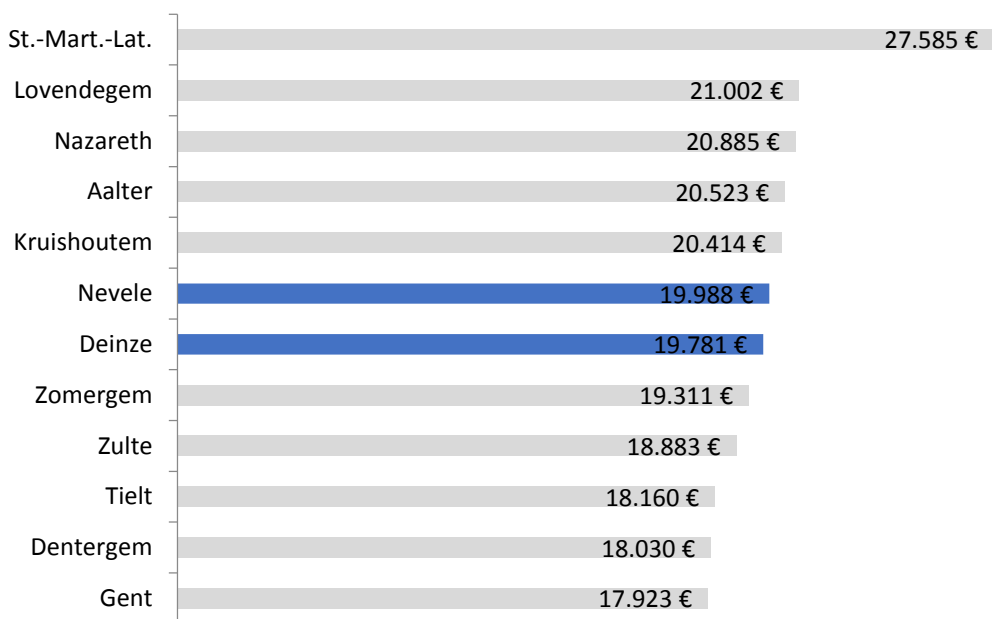
Figuur 5: Herkomst van de inwoners van Deinze (Deinze + Nevele)
Bron: Provincie in cijfers (2017)

⁷ Bron: Provincie in cijfers (2017)

Economie

Inkomen

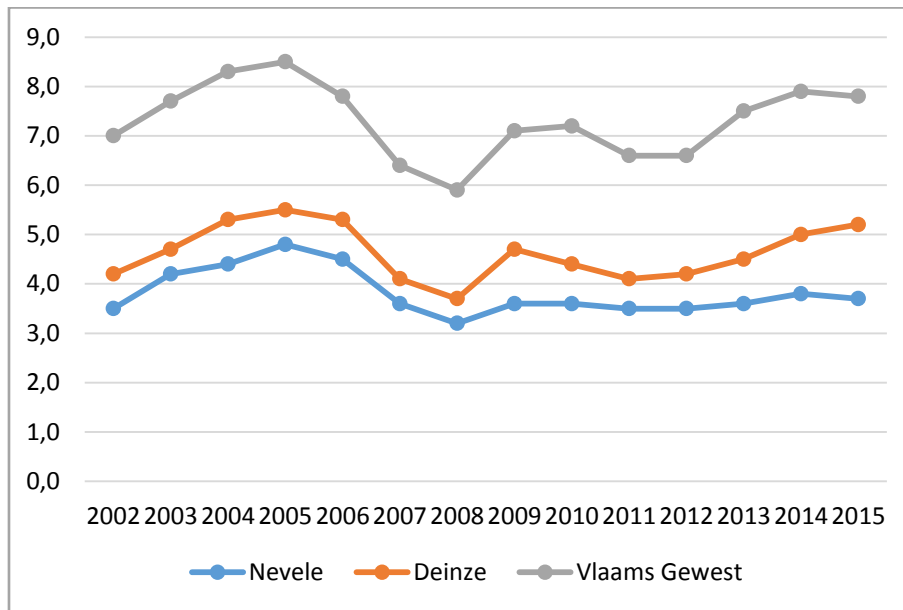
Volgens de belastingaangifte verdienen inwoners per jaar gemiddeld 19.781 euro netto in Deinze en gemiddeld 19.988 euro netto in Nevele. Dit maakt Deinze en Nevele 'rijker' dan gelijkaardige gemeenten. In het Vlaams Gewest ligt het gemiddeld netto-inkomen per jaar op 18.970 euro.

Figuur 6: Gemiddeld inkomen per inwoner (aanslagjaar 2016) Deinze en buurgemeenten

Bron: Statbel – Fiscale statistiek van de inkomsten onderworpen aan de belasting van de natuurlijke personen

Werkloosheidsgraad

Figuur 7: Werkloosheidsgraad, in %
Bron: Gemeentelijke profielschets (2018)

De globale werkloosheidscijfers liggen zowel in Deinze (5,2%) als in Nevele (3,7%) een heel stuk onder het gemiddelde van het Vlaams Gewest (7,8%). Eind januari 2019 telde Vlaanderen 192.445 niet-werkende werkzoekenden, een daling van 7,9% ten opzichte van januari 2018.⁸

De werkloosheidsgraad is het grootst binnen de groep van de jongeren: binnen de groep van de mensen jonger dan 25 jaar is respectievelijk 11,4% (Deinze), 8,4% (Nevele) en 16,9% (Vlaams Gewest) werkloos.

De Vlaamse vacaturemarkt trekt al sinds begin 2014 maand na maand verder aan. Enerzijds stijgt het aantal openstaande vacatures, anderzijds daalt het aantal niet-werkende werkzoekenden verder: tegenover elke openstaande vacature bij de VDAB staan steeds minder werkzoekenden.⁹

Voor het lokaal bestuur als werkgever betekent dit een uitdaging om aantrekkelijk te zijn voor competente en gemotiveerde medewerkers. Een professioneel HRM-beleid is aan de orde. Anderzijds is er ook de maatschappelijke opdracht vanuit het OCMW om zoveel mogelijk mensen te activeren via verschillende stelsels zoals tijdelijke werkervaring, Wijk-werken...

Armoede

Toch heeft niet iedereen het even makkelijk: 4% van de Deinzenaars geeft aan in 2017 betalingsmoeilijkheden te hebben gehad of problemen om rekeningen te betalen. In Nevele is dit 6%.¹⁰ Bovendien moesten 174 inwoners in de fusiestad Deinze in januari 2019 rondkomen met een (equivalent) leefloon.¹¹ Dit aantal vertoont een stijgende trend.

⁸ Bron: De werkloosheidscijfers van januari 2019 (persbericht VDAB 05/02/2019)

⁹ Bron: Steunpunt Werk, Werk.Focus, augustus 2018

¹⁰ Bron: Gemeentemonitor (2017)

¹¹ Bron: cijfers Sociaal Huis Deinze en Sociaal Huis Nevele (31/01/2019)

Lokale economie

Een toenemend aantal starters is een goede graadmeter voor de algemene stemming en het vertrouwen in de toekomst bij de ondernemers.

	Deinze	Nevele	Belfiuscluster V12
Totaal aantal ondernemingen	3.153	1.281	74.278
Aantal oprichtingen	289	127	6.895
Oprichtingsgraad	9,1%	9,9%	9,3%
Aantal stopzettingen	160	60	4.045
Stopzettingsgraad	5%	4,7%	5,4%
Netto-groei	129	67	2.850
	4,1%	5,2%	3,8%
Turbulentie	449	187	10.940
	14,2%	14,6%	14,7%

Tabel 2: Ondernemerschap

Bron: KBO, Statbel, verwerking Statistiek Vlaanderen (2016)

Oprichtingsgraad = aantal oprichtingen ten opzichte van totaal aantal ondernemingen

Stopzettingsgraad = aantal stopzettingen ten opzichte van totaal aantal ondernemingen

Netto-groei = aantal oprichtingen – aantal stopzettingen

Turbulentie = aantal oprichtingen + aantal stopzettingen

De fusiestad telt 4.434 ondernemingen. Het lokaal bestuur heeft er alle belang bij om een krachtig economisch beleid uit te bouwen¹²:

- ✓ Werkgelegenheid: een gemeente die werkt aan een sterk ontwikkeld economisch weefsel draagt bij aan de tewerkstellingskansen in de gemeente en ruime regio;
- ✓ Leefbaarheid: de activiteitsgraad draagt bij aan de inkomsten van de gemeente en verhoogt op die manier de financiële beleidsruimte. Door te investeren in aantrekkelijke handelskernen draagt men bij tot een positief gemeentelijk imago. Via buurtwinkels houdt men de zorgfunctie voor bewoners op peil;
- ✓ Ondernemen: de gemeenten stemmen hun ondernemingen steeds meer af op de omgeving. Er wordt rekening gehouden met milieu-impact, invloed op mobiliteit en ruimtelijke kwaliteit.

Gemeentelijke financiën

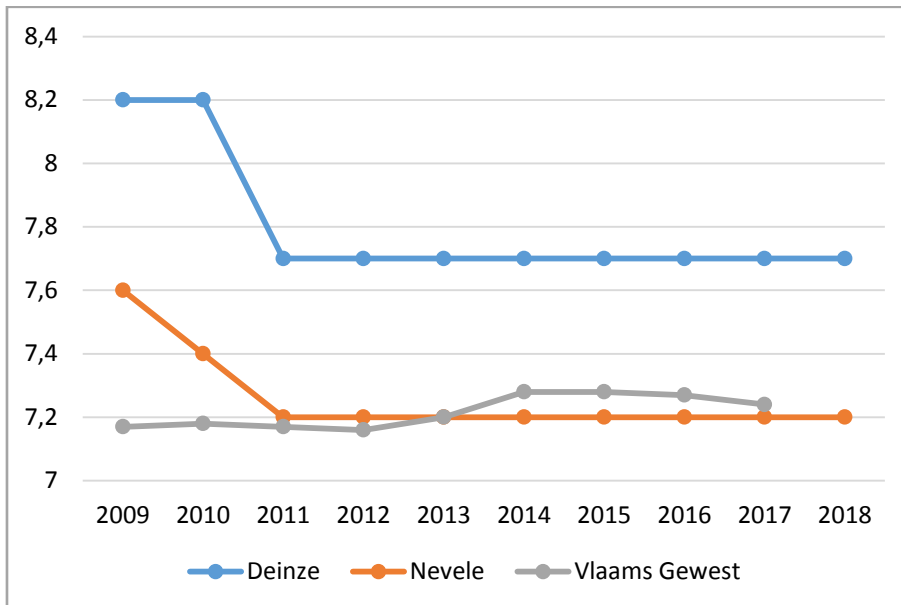
Dit onderdeel bevat cijfers omtrent de financiële draagkracht van het lokale bestuur.

Belastingen – Inkomsten uit de aanvullende personenbelasting

De aanvullende personenbelasting (APB) bedroeg jarenlang 8,20% in Deinze, in 2011 werd dit verlaagd naar 7,70%.

¹² Bron: VVSG-website: het gemeentelijk economische beleid

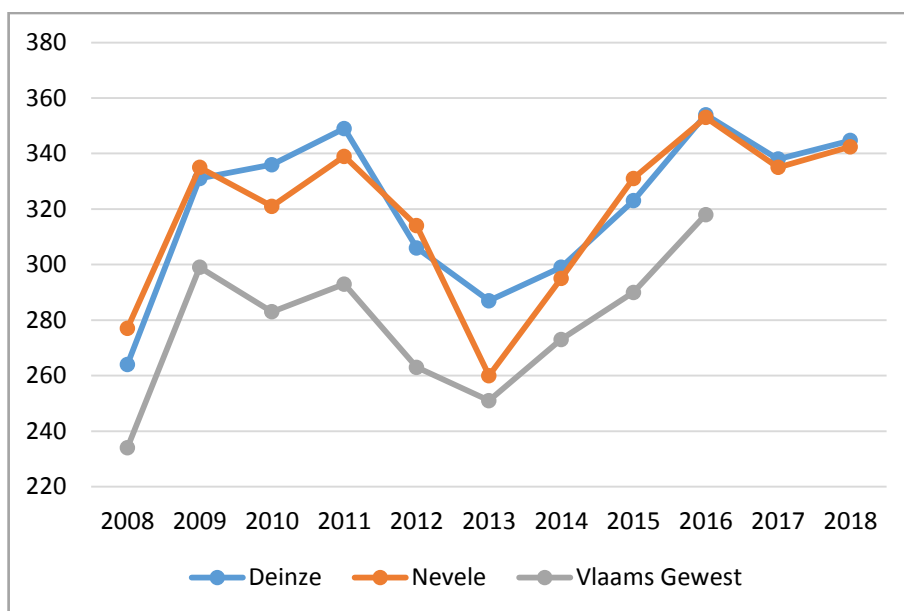
In Nevele bedroeg de aanvullende personenbelasting 7,2% sinds 2011, nadat een verlaging werd doorgevoerd in 2009 en 2010. Sindsdien schommelt dit percentage ook rond het gemiddelde in het Vlaams Gewest.

Figuur 8: Aanslagvoet aanvullende personenbelasting (APB), eenheid in %
Bron: Bestuurskrachtmonitor (2017), aangevuld met cijfers van de dienst financiën

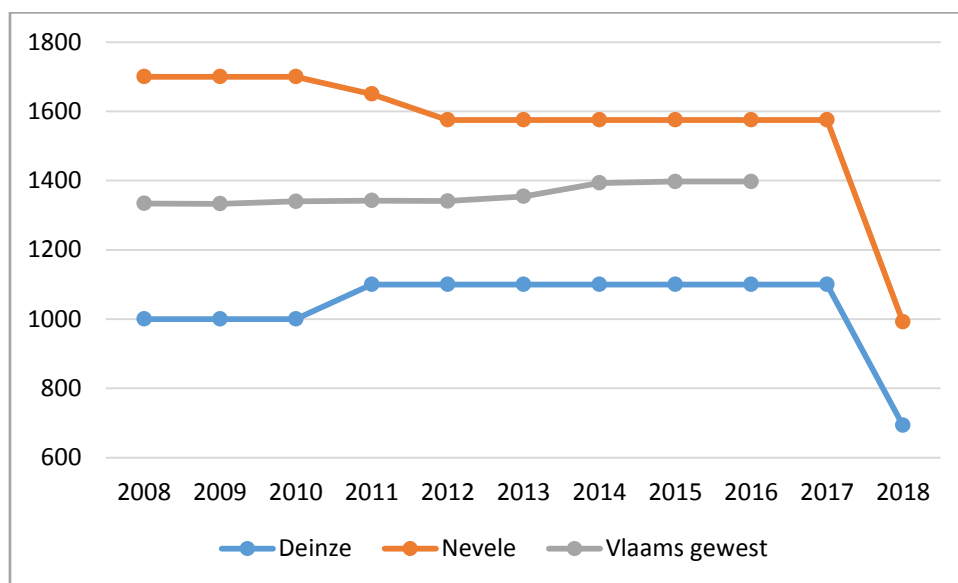
Hoewel de aanslagvoet van Deinze 0,5 procent boven die van Nevele ligt, waren de ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting per inwoner gelijkaardig, maar wel hoger dan het gemiddelde binnen het Vlaams Gewest. Dit heeft te maken met de activiteitsgraad en het inkomen van de inwoners van Nevele en Deinze dat hoger ligt dan het gemiddelde inkomen van de Vlaming (cfr. Infra).

Zo ontving Deinze in 2018 een bedrag van 345 euro per inwoner uit de aanvullende personenbelasting, Nevele ontving een bedrag van 342 euro per inwoner. Binnen het Vlaams Gewest lag de ontvangst per inwoner uit de aanvullende personenbelasting de afgelopen jaren gemiddeld lager.

Figuur 9: Ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting per inwoner, eenheid: euro per inwoner
Bron: Bestuurskrachtmonitor (2017), aangevuld met cijfers van de dienst financiën

Belastingen – Inkomsten uit de opcentiemen op de onroerende voorheffing

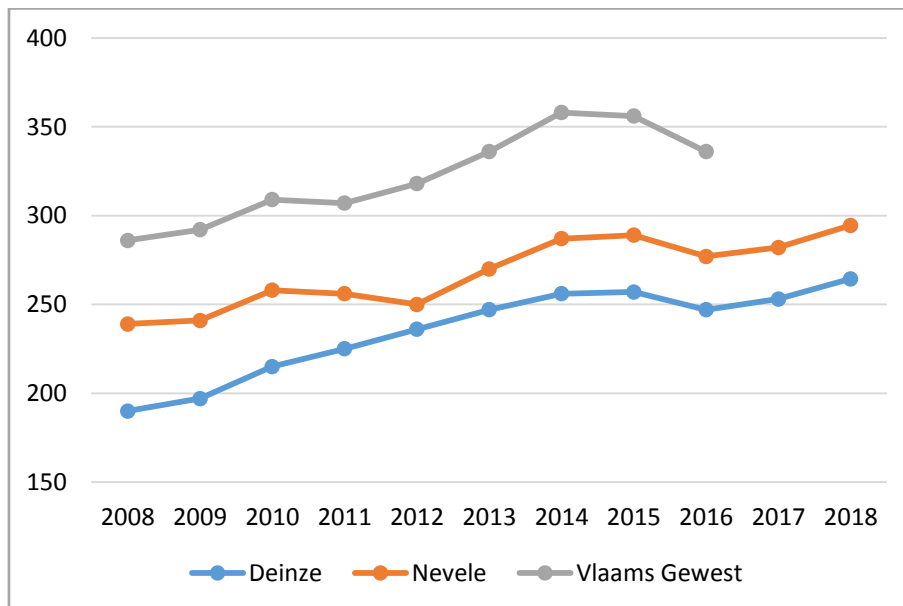
Figuur 10: Aanslagvoet opcentiemen onroerende voorheffing (OOV)
Bron: Bestuurskrachtmonitor (2017), aangevuld met cijfers van de dienst financiën

In Deinze zijn de opcentiemen op de onroerende voorheffing sinds 2011 vastgelegd op 1.100, in Nevele is dit sinds 2012 vastgelegd op 1.575. Het gemiddelde binnen het Vlaams Gewest ligt op 1.391.

Naar aanleiding van het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en de gewijzigde financiering van de provincies stijgt de Vlaamse basisheffing onroerende voorheffing van 2,5% naar 3,97%. Om deze stijging te neutraliseren voor de gemeenten, die opcentiemen op de Vlaamse basisbelasting heffen, moeten de gemeenten hun tarief d.m.v. een omrekeningscoëfficiënt laten dalen. Deze omrekeningscoëfficiënt bedraagt 1,588 en is de reden van de daling in 2018.

Net zoals voor de aanvullende personenbelasting bepaalt de gemeente het tarief voor de opcentiemen onroerende voorheffing, maar heeft de gemeente geen greep op de onderliggende factoren. Zo ondervinden de ontvangsten uit de opcentiemen onroerende voorheffing invloed van het volume en de aard van de onroerende goederen en de waardering ervan (via het kadastraal inkomen).

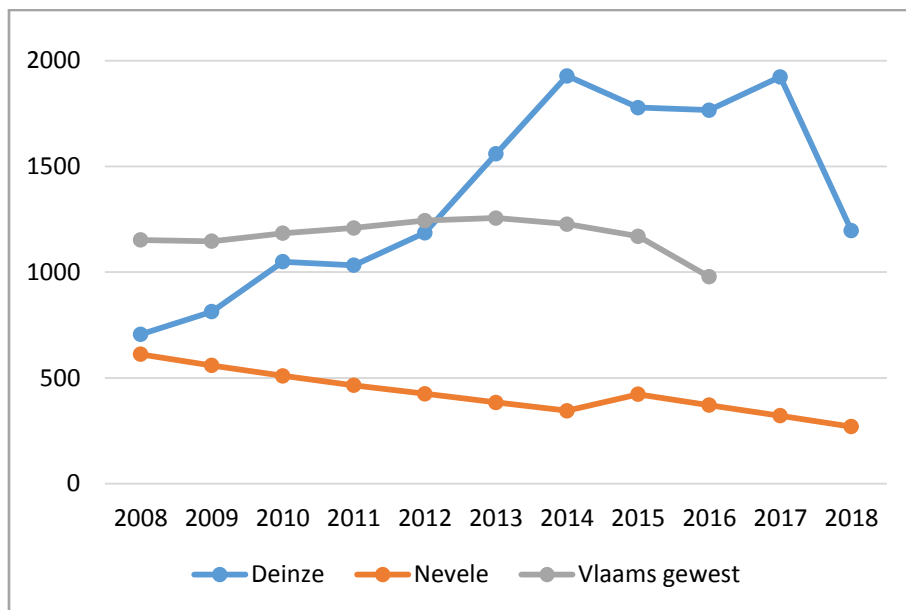
Deinze ontving in 2018 een bedrag van 264 euro per inwoner uit de opcentiemen onroerende voorheffing, Nevele ontving een bedrag van 294 euro per inwoner. Binnen het Vlaams Gewest lag dit bedrag de afgelopen jaren gemiddeld hoger.

Figuur 11: Ontvangsten uit de opcentiemen onroerende voorheffing per inwoner
Bron: Bestuurskrachtmonitor (2017), aangevuld met cijfers van de dienst financiën

Schulden

In 2018 bedroeg de financiële schuld van Deinze 1.197 euro per inwoner. In Nevele lag dit een stuk lager en bedroeg de financiële schuld 270 euro per inwoner. Binnen het Vlaams gewest bedraagt de financiële schuld 1.170 euro.

Figuur 12: Financiële schuld per inwoner, eenheid: euro per inwoner
Bron: Bestuurskrachtmonitor (2017), aangevuld met cijfers van de dienst financiën

De Vlaamse Regering moedigt gemeenten aan om vrijwillig te fusioneren. Dit kadert in het streven naar sterke lokale besturen. Schaalvergroting van gemeenten door samenvoeging is een manier om dat te realiseren.

Om gemeenten die gefusioneerd zijn op 1 januari 2019 maximaal te ondersteunen, werd in de loop van 2018 een financiële bonus toegekend in de vorm van een schuldovername van 500 euro per inwoner (met een maximum van 20 miljoen euro per fusieoperatie).¹³ Dit resulteert in de scherpe daling van de financiële schuld van Deinze in het jaar 2018.

¹³ Decreet over de vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 15 juni 2016.

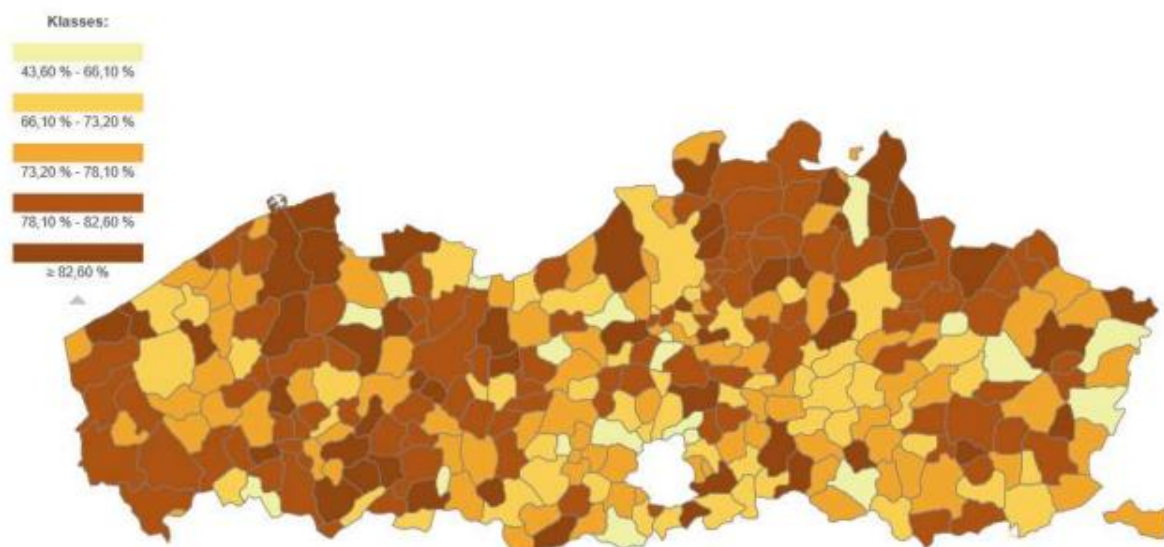
Sociaal-maatschappelijk

Algemeen

Ruim drie vierde van de inwoners van Deinze en Nevele vinden dat het goed om wonen is in hun gemeente.

	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Deinze	6%	17%	77%
Nevele	8%	16%	76%
Vlaams Gewest	9%	14%	76%

Tabel 3: Algemene tevredenheid inwoners
Bron: Gemeentemonitor (2017)

Figuur 13: Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de gemeente/stad
Bron: Gemeentemonitor (2017)

Samenleven

Een sterke sociale cohesie wordt voor een groot deel op buurtniveau ontwikkeld, en kan dan ook worden gestimuleerd door de lokale overheden: door het voeren van een positief beleid dat buurtinitiatieven aanmoedigt en ondersteunt, door het geven van advies en financiële stimulansen, door het samenbrengen van mensen... In het bijzonder op het gebied van zorg en ondersteuning van kwetsbaren en zorgbehoevenden kan de gemeente de vrijwillige inzet en spontane solidariteit van geëngageerde burgers valoriseren en faciliteren. Zo blijkt uit onderzoek dat 60% van de (jongere) senioren bereid zouden zijn om een rol te spelen in een buurtnetwerk voor senioren.¹⁴

	Deinze	Nevele	Vlaams Gewest
% inwoners dat veel contact heeft met buurtbewoners	57%	64%	58%
% inwoners dat het aangenaam vindt om in de buurt met mensen te praten	83%	86%	81%
% inwoners dat vindt dat er zorg wordt gedragen voor elkaar	68%	75%	68%
% inwoners dat vindt dat de verschillende culturen goed samenleven in de gemeente	62%	58%	54%
% inwoners dat vindt dat mensen uit andere culturen sympathiek blijken als je ze beter leert kennen	70%	62%	63%

Tabel 4: Samenleven
Bron: Gemeentemonitor (2017)

Van de laaggeschoolden, alleenwonenden en stedelingen geeft 10% en meer aan zich van anderen geïsoleerd te voelen en zegt 30% dat hun sociale contacten eerder oppervlakkig zijn. Bij 75-plussers loopt dit op tot 40%.¹⁵

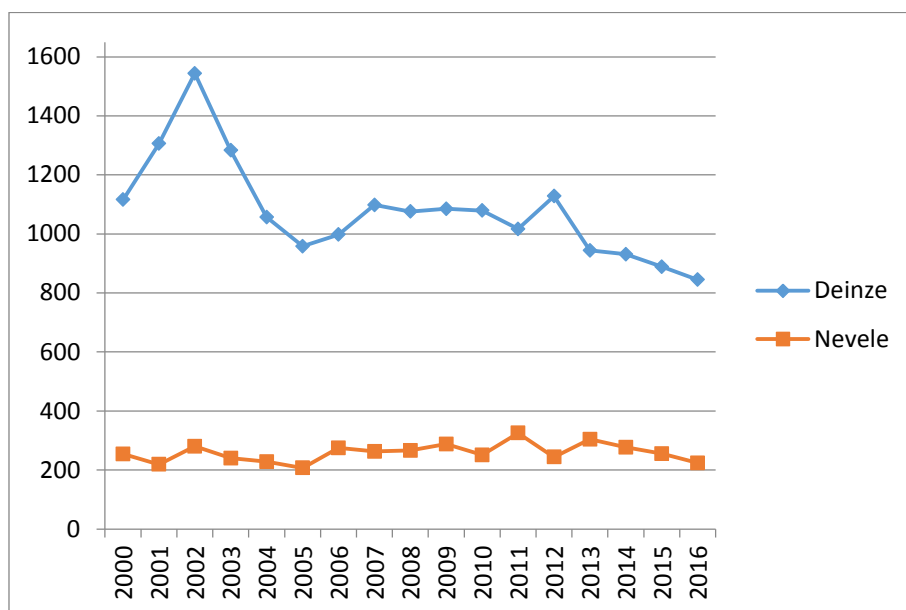
Een vijfde van de volwassen Vlamingen geeft aan vrijwilligerswerk te doen. Deze inzet schommelt de jongste jaren rond 5 uur per week. Laaggeschoolden scoren iets lager maar de laaggeschoolde vrijwilligers besteden wel meer tijd aan vrijwilligerswerk.¹⁶

¹⁴ Bron: Koning Boudewijnstichting, Samen werken aan samen leven in uw gemeente (april 2018) en Koning Boudewijnstichting, Zoom: levenskeuzes van 60-plussers (april 2017)

¹⁵ Vlaamse regionale indicatoren, VRIND, 2017

¹⁶ Vlaamse regionale indicatoren, VRIND, 2017

Criminaliteit

Figuur 14: Aantal geregistreerde misdrijven in Deinze en Nevele
Bron: Gemeentemonitor (2017)

Zowel in Deinze als in Nevele vertoont het aantal geregistreerde misdrijven een dalende trend. De meest voorkomende feiten zijn diefstal en afpersing, beschadigingen van eigendom en misdrijven tegen de lichamelijke integriteit.

Als we de cijfers relatief bekijken, zit het aantal misdrijven per 1.000 inwoners zowel voor Deinze als voor Nevele onder het cijfer van geregistreerde misdrijven in het Vlaams Gewest.

	Deinze	Nevele	Vlaams Gewest
Aantal geregistreerde diefstallen en afpersingen per 1.000 inwoners	16,8	13,2	24,0
Aantal geregistreerde misdrijven tegen de lichamelijke integriteit per 1.000 inwoners	5,7	2,2	5,8
Aantal geregistreerde misdrijven tegen eigendom per 1.000 inwoners	5,1	3,1	6,6

Tabel 5: Aantal geregistreerde misdrijven per type
Bron: Gemeentemonitor (2017)

Wat het veiligheidsgevoel betreft geeft 86% van de inwoners van Deinze aan zich nooit of zelden onveilig te voelen in de stad, 12% van de inwoners geeft aan zich af en toe onveilig te voelen in de stad en 1% van de inwoners geeft aan zich vaak of altijd onveilig te voelen in de stad¹⁷. In Nevele bedragen deze percentages respectievelijk 89%, 10% en 1%.

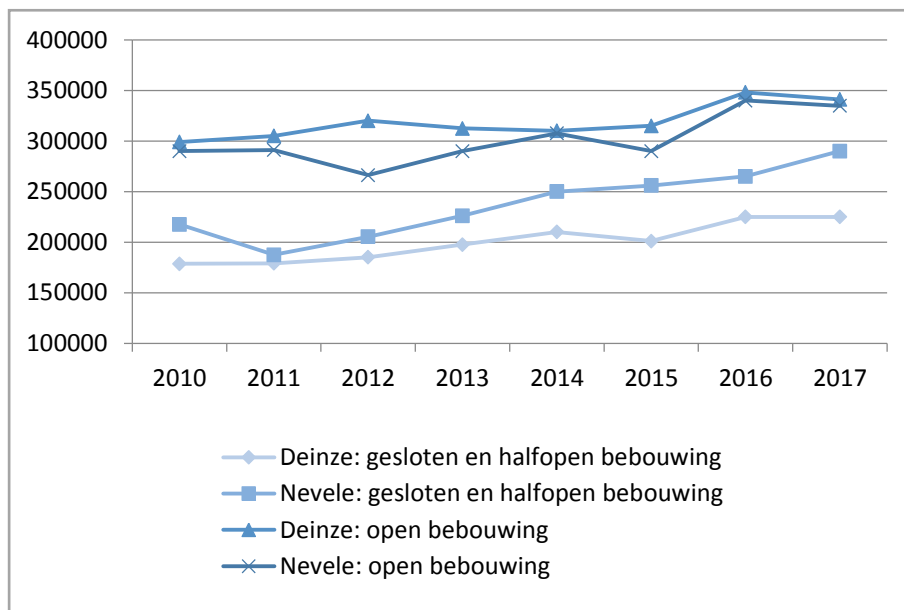
¹⁷ Bron: gemeentemonitor (2017)

Sinds de lente van 2016 schuiven de Vlamingen het terrorisme en de immigratie als een van de belangrijkste maatschappelijke problemen naar voren. Vlamingen schatten de kans op een mogelijke terroristische aanslag hoger in dan in heel wat andere Europese landen.¹⁸

Wonen

De Vlaming heeft een baksteen in de maag, dat is bij een inwoner van Deinze en Nevele niet anders. Zo telt Deinze 13.563 woningen, Nevele 5.794, wat resulteert in een totaal van 19.357 woningen. Hiermee is de oppervlakte van Deinze voor 21% bebouwd, in Nevele is dit 15%.¹⁹

Voor een huis in Nevele telt men gemiddeld 302.158 euro neer, voor een woning in Deinze spendeert men gemiddeld 239.643 euro. Deinze zit hiermee net iets boven de gemiddelde woningprijs in Oost-Vlaanderen die 230.253 euro bedraagt.²⁰

Figuur 15: Vastgoed mediaanprijzen (euro) per type woning
Bron: Statbel (2017)

Ten opzichte van 2010 zijn de prijzen van een open bebouwing zowel in Deinze als in Nevele met 15% gestegen. Wat betreft de gesloten en halfopen bebouwing was de stijging sterker in Nevele: 33% ten opzichte van 26% in Deinze.

¹⁸ Bron: Vlaamse regionale indicatoren (VRIND 2017)

¹⁹ Bron: Statbel (2017)

²⁰ Bron: Statbel (2017)

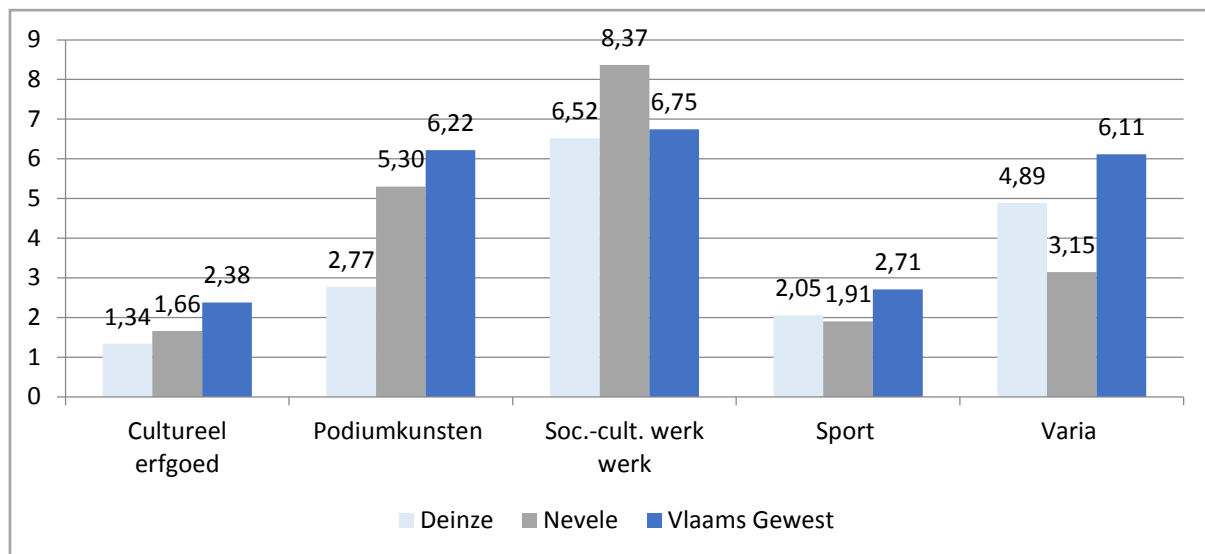
In diezelfde periode zijn de mediaanprijzen van appartementen in Deinze met 33% gestegen: van 150.000 euro naar 200.000 euro (voor Nevele zijn geen cijfergegevens beschikbaar).

	Deinze	Nevele
Appartement	200.000 euro	Cijfers niet beschikbaar
Gesloten en halfopen bebouwing	225.000 euro	290.000 euro
Open bebouwing	341.000 euro	334.700 euro

Tabel 6: Mediaanprijzen per type woning
Bron: Statbel (2017)

Vrije tijd

De Vlaamse subsidies voor het lokaal cultuur-, jeugd- en sportbeleid werden in 2016 overgeheveld naar het Gemeentefonds. Ook de voorwaarden voor het verkrijgen van die middelen en de daaraan gekoppelde rapporteringsplicht zijn weggevallen. Dit betekent dat de verantwoordelijkheid voor deze beleidsdomeinen voortaan volledig bij de lokale besturen ligt. Waar de Vlaamse overheid vroeger een aansturende en controlerende rol had, wordt dit nu beperkt tot een meer ondersteunende en stimulerende rol.²¹

Figuur 16: Aantal vrijetijdsactiviteiten per 1.000 inwoners
Bron: Gemeentemonitor (2017)

²¹ CJSM, website Cultuur van de Vlaamse overheid

	Deinze	Nevele	Vlaams Gewest
% inwoners dat minstens wekelijks aan sport doet	54%	52%	51%
% inwoners tevreden over sportvoorzieningen in gemeente	85%	78%	76%
% inwoners tevreden over culturele voorzieningen in gemeente	59%	62%	72%
% leners bibliotheek t.o.v. totale bevolking	25%	25%	21%
% inwoners tevreden over uitgaansgelegenheden	44%	25%	51%
% voldoende aanbod speelvoorzieningen gemeente	78%	45%	61%
% voldoende aanbod jongerenvoorzieningen	63%	43%	51%
% voldoende aanbod activiteiten voor ouderen	79%	71%	71%

Tabel 7: Deelname aan vrijetijdsactiviteiten
Bron: Gemeentemonitor (2017)

Sport

In 2018 deden 7 op de 10 Vlamingen aan sport. In 2011 was dit nog maar 5 op de 10. Sindsdien nam het aandeel sportende Vlamingen toe. Sportbeoefening wordt hierbij ruim opgevat: het gaat ook om wandelen en recreatief fietsen.²²

De meest beoefende sporten zijn wandelen (48% van de sporters) en fietsen (47% van de sporters). Daarnaast scoren lopen (23% van de sporters), fitness (14% van de sporters) en zwemmen (12% van de sporters) goed.

Als we kijken naar de sportparticipatie, zien we dat vooral mannen, hoogopgeleiden en jongeren meer sporten dan de andere categorieën.

Cultuur

In 2018 namen ruim 8 op de 10 Vlamingen deel aan minstens één culturele activiteit. Dit aandeel nam de voorbije jaren licht toe. De totale groep van cultuurparticipanten valt uiteen in verschillende types van participanten. Het 'kernpubliek' participeert minstens 3 keer per jaar aan 3 van de 10 bevraagde activiteiten. De 'belangstellende participanten' nemen minstens 1 keer per jaar aan 3 verschillende soorten activiteiten deel. Meer dan 4 op de 10 Vlamingen behoort tot één van deze twee groepen en is daarmee een regelmatig cultuurparticipant. Ruim een derde van de bevolking behoort tot de 'cultuurpassanten'. Zij nemen minder intensief aan

²² Bron: Statistiek Vlaanderen

cultuur deel. Iets minder dan een vijfde van de bevolking doet helemaal niet aan cultuurparticipatie.

Bij de bevolking van 18 tot 75 jaar is het bioscoopbezoek het meest populair (62%), gevolgd door het museumbezoek (56%), de podiumkunsten (52%) en het concertbezoek (49%).²³

De cultuurparticipatiegraad ligt hoger bij hoger opgeleiden dan bij laagopgeleiden. Ook de jongere leeftijdscategorieën scoren hoog, zeker wat de regelmatige participatie betreft. Naar gezinstype zijn het vooral personen die (nog) inwonen bij de ouders en koppels met kinderen die hoger scoren.

In de grootsteden lag de regelmatige cultuurparticipatie in 2017 duidelijk hoger dan in de rest van Vlaanderen. Inwoners van plattelandsgemeenten nemen het minst deel aan cultuur.

Onderwijs

Basisonderwijs

Er zijn 4.176 leerlingen basisonderwijs met woonplaats in Deinze (incl. Nevele), waarvan 21,9% in een ander gemeente naar school gaan.

In totaal volgen 4.555 leerlingen basisonderwijs in Deinze.

Secundair onderwijs

Er zijn 2.837 leerlingen secundair onderwijs met woonplaats in Deinze (incl. Nevele), waarvan 48,2% in een andere gemeente naar school gaan.

In totaal volgen 3.511 leerlingen secundair onderwijs in Deinze.²⁴

	Deinze	Nevele	Vlaams Gewest
% van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod is aan kleuter- en lager onderwijs	93%	92%	89%
% van de inwoners dat tevreden is over de onderwijsvoorzieningen	91%	89%	87%

Tabel 8: Onderwijs

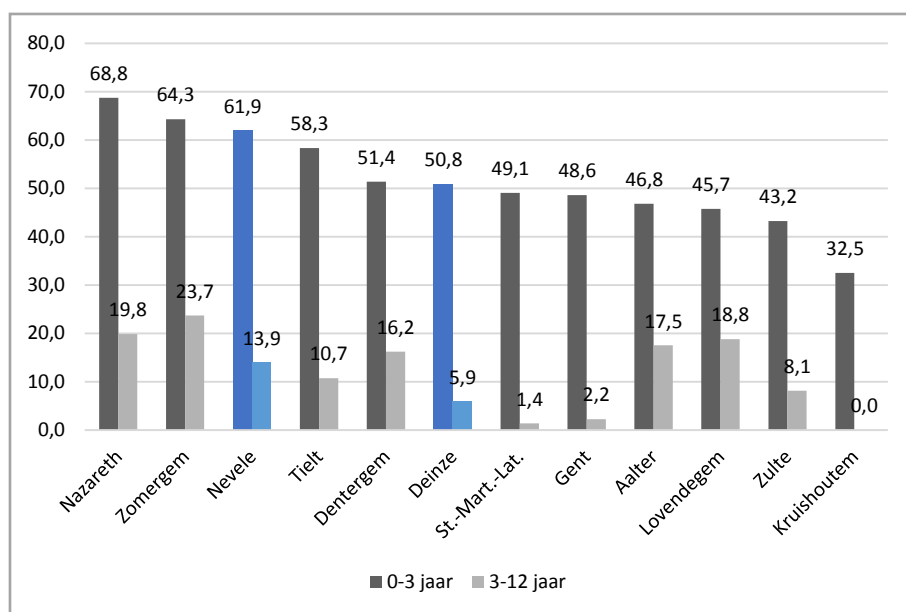
Bron: Gemeentemonitor (2017)

²³ Bron: SCV-survey, bewerking Statistiek Vlaanderen (2018)

²⁴ Bron: Provincie in cijfers (2017)

Zorg en gezondheid

Kinderopvang

Figuur 17: Aantal plaatsen in de kinderopvang per 100 kinderen

Bron: Gemeentemonitor (2016)

Kinderopvang heeft verschillende functies: een economische functie, een pedagogische en een sociale functie. Kwalitatieve kinderopvang weet deze drie functies evenwichtig te realiseren.

Ook in de toelichting bij het decreet kinderopvang van baby's en peuters staat: *“De sociale functie is belangrijk omdat kinderopvang via maatschappelijke integratie en het tegengaan van uitsluitingsmechanismen kan bijdragen tot een rechtvaardige samenleving. Kinderopvang kan tevens een bijdrage leveren aan het ondersteunen van kwetsbare gezinnen, het bestrijden van armoede in gezinnen met jonge kinderen en het bevorderen van gelijke kansen voor elk kind.”*

De VVSG ziet kinderopvang als een krachtig instrument in de strijd tegen kinderarmoede, zowel in het voorkomen van kinderarmoede als in het helpen van gezinnen om uit de armoede te geraken.²⁵

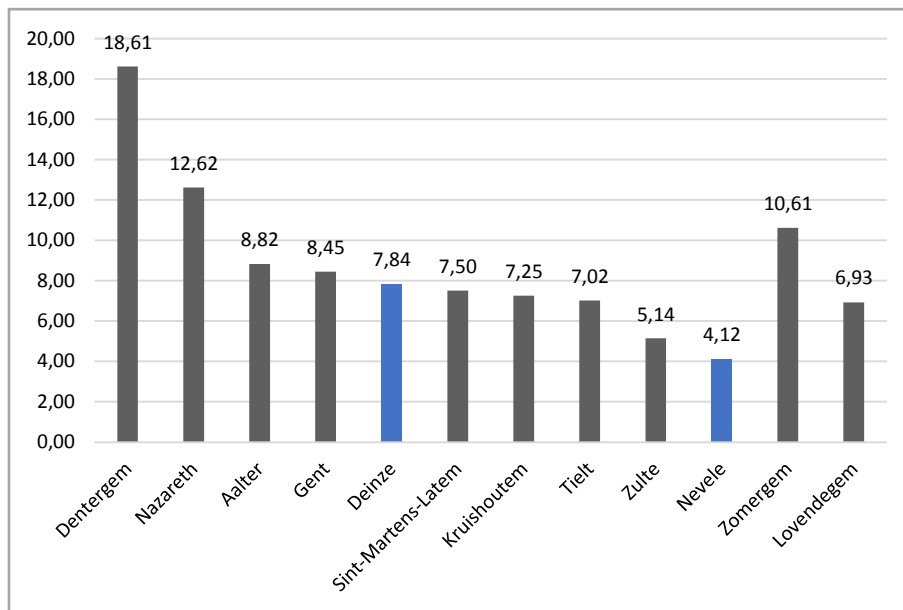
In Deinze vindt 67% van de inwoners dat er voldoende opvang is, 68% is tevreden over de kinderopvang. In Nevele is dit respectievelijk 83% en 81%.²⁶ De tevredenheid van de inwoners hangt samen met het aantal beschikbare plaatsen binnen de gemeente.

In 2018 werd een nieuwe subsidieoproep gelanceerd met als doelstelling om in 2019 overal in Vlaanderen en Brussel Huizen van het Kind te hebben. Vanuit de Vlaamse overheid worden de Huizen van het Kind gezien als speerpunt van een geïntegreerd lokaal gezinsbeleid, waarbij de rol van het Huis van het Kind dus steeds belangrijker wordt.

²⁵ Bron: VVSG – visienota augustus 2016

²⁶ Bron: gemeentemonitor (2017)

Ouderenzorg

Figuur 18: Aantal plaatsen in de residentiële ouderenzorg per 100 65-plussers
Bron: Gemeentemonitor (2016)

In Deinze is 76% tevreden over de ouderenvoorzieningen, 18% neutraal en 6% ontevreden. In Nevele is 63% tevreden, 24% neutraal en 13% ontevreden. De tevredenheid van de inwoners hangt samen met het aantal beschikbare plaatsen binnen de gemeente.

Begin 2018 werd door de Vlaamse Regering het nieuwe decreet Lokaal Sociaal Beleid goedgekeurd. Dit decreet is opgebouwd rond vier pijlers:

- ✓ Lokaal sociaal beleid als onderdeel van de meerjarenplanning
- ✓ Regie van de lokale sociale hulp- en dienstverlening
- ✓ Toegankelijke hulp- en dienstverlening en onderbescherming aanpakken
- ✓ Vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening

Vlaanderen wil de sturende rol van het lokaal bestuur in netwerken versterken om te komen tot een meer integraal beleid. Dit vindt zijn weerslag in acties zoals ontwikkeling van de eerstelijnszones, het geïntegreerd breed onthaal...²⁷

Tenslotte is het ook belangrijk om even te kijken naar de mantelzorgratio. Deze ratio gaat in op de verhouding tussen het aantal potentiële zorgdragers en het aantal potentiële zorgvragers. De mantelzorgratio is relatief laag en bedraagt 7,9 in Deinze en 8,1 in Nevele.²⁸

²⁷ Bron: VVSG

²⁸ Per oudere (80+) zijn er 7,9/8,1 mogelijke mantelzorgers (40-79-jarigen), voor Oost-Vlaanderen bedraagt dit 9,1. Bron: Oost-Vlaanderen in cijfers

Technologisch

Meer online toepassingen

Bij het gebruik van internet is een duidelijke stijging merkbaar: in 2016 heeft 85% van de Belgische huishoudens een internetverbinding, in 2006 bedroeg dit 54%. Deinze en Nevele doen het iets beter dan de gemiddelde Vlaming, zo heeft 90,1% van de inwoners van Deinze een internetaansluiting in de woning, in Nevele is dit 91%.²⁹

Deze internetgebruikers spenderen steeds meer tijd op het web:

87% is dagelijks online

92% stuurt en ontvangt e-mails

83% bezoekt sociale netwerken, 62% maakt er dagelijks gebruik van

84% zoekt er informatie over goederen of diensten

76% maakt gebruik van internetbankieren en 40% gebruikt online betalingssystemen zoals PayPal

64% leest de informatie van online kranten

60% bestelt goederen of diensten via internet

59% zoekt informatie in verband met gezondheid

46% streamt muziek

48% kijkt naar afbeeldingen of video's

Tabel 9: Internettoepassingen gebruikt door internetgebruikers

Bron: Statbel, ICT-enquête (2016)

Het gemiddeld aantal gebruikte toepassingen door internetgebruikers is groter naarmate men jonger is, als men man is, hoger geschoold is of als het gezinsinkomen groter is.

²⁹ Bron: Gemeentemonitor (2017)

Digitale kloof

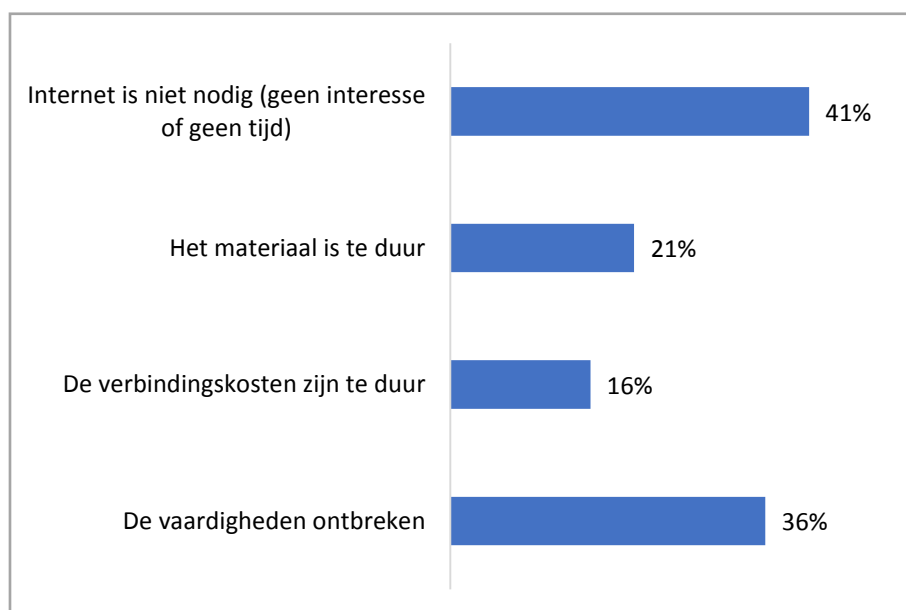
Ondanks het toenemend aantal internetgebruikers en internettoepassingen, bevestigen cijfers dat er in België nog steeds een digitale kloof bestaat en dat deze een weerspiegeling is van de sociale ongelijkheid. Er is een groot verschil merkbaar in internetgebruik en PC-bezit volgens opleidingsniveau, arbeidssituatie, leeftijd en geslacht. Het is wel positief dat deze kloof kleiner lijkt te worden.

Bevolking die nooit het internet gebruikte			
Naar geslacht	Man	Vrouw	
	9%	12%	
Naar leeftijd	16-24 jaar	25-54 jaar	55-74 jaar
	0%	5%	25%
Naar opleiding	Laag	Gemiddeld	Hoog
	25%	7%	0%
Naar arbeidssituatie	Student	Werkloos	Aan het werk
	0%	18%	4%

Tabel 10: Kenmerken bevolking (Vlaams Gewest) die nooit het internet gebruikte
Bron: studiedienst Vlaamse Regering. ICT-monitor 2016. Digitale geletterdheid, vaardigheden en inclusie

Bovenstaande cijfers tonen aan dat – ondanks de steeds verdergaande digitalisering – heel wat burgers digitaal onbereikbaar blijven.

De bevolking die aangeeft niet over internettoegang te beschikken, schuift als voornaamste reden naar voor dat internet niet nodig is voor hen wegens gebrek aan interesse of tijd.

Figuur 19: Reden tot geen internettoegang (Vlaanderen)
Bron: ICT-monitor (Studiedienst Vlaamse regering) (2016)

Radicaal digitaal?

Een wezenlijk deel van de dagelijkse werking en taken van een lokale overheid steunt op het verzamelen/verwerven, het gebruik en verwerken van gegevens. Dit stelt volgende uitdagingen aan de organisatie³⁰:

- Informatieveiligheid: de komst van de GDPR in 2018 bracht een aantal nieuwe verplichtingen met zich mee. Hieraan voldoen blijft een uitdaging voor de komende jaren.
- Het gebruik van authentieke gegevensbronnen doorheen de gehele organisatie om te vermijden dat er binnen hetzelfde bestuur met dubbele databestanden gewerkt wordt.
- Het ontwikkelen van een strategisch IT-beleidsplan waarbij IT en informatiebeheer geen taak is van de ICT-dienst alleen, maar organisatiebreed wordt ontwikkeld en opgevolgd.
- Ervoor zorgen dat zowel werknemers als burgers mee zijn met het digitale verhaal, en digitale tools optimaal gebruikt worden.
Terzelfdertijd moet er voldoende ondersteuning geboden worden voor wie minder digitaal vaardig is.

Smart cities

Onze maatschappij maakt duidelijk een gigantische digitale transformatie door. De verwachtingen van burgers voor gebruiksvriendelijke digitale dienstverlening groeien. De digitale transformatie van het lokaal bestuur dringt zich dan ook op en biedt kansen voor een efficiëntere dienstverlening. Onder de vlag van “smart cities” gaan steden en gemeenten op zoek naar innovatieve oplossingen voor de uitdagingen en strategische vraagstukken waarvoor ze staan. Technologie kan deels een oplossing zijn. Nieuwe technologieën bieden de mogelijkheid het contact met burgers en bedrijven te versterken, effectiever te werken en de dienstverlening te optimaliseren.³¹

³⁰ Bron: I-monitor 2016, Agentschap Informatie Vlaanderen i.s.m. VVSG

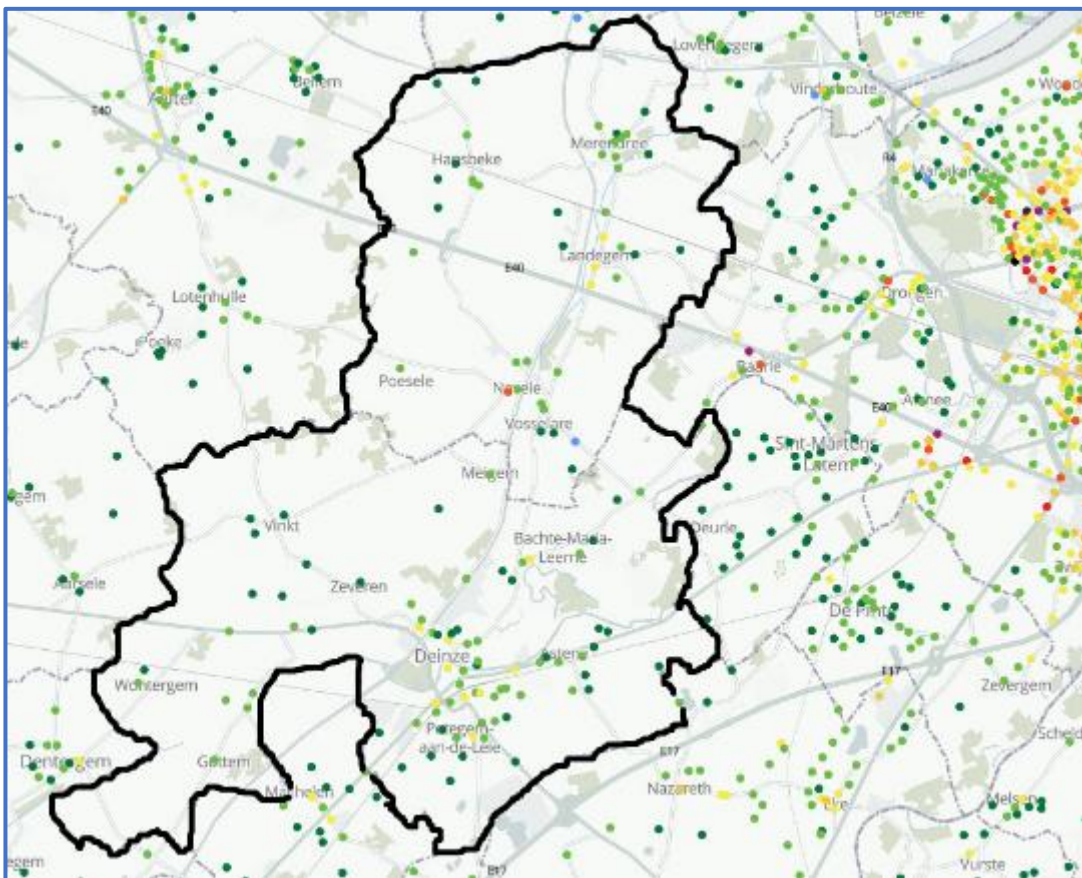
³¹ Website VVSG – Over smart cities

Ecologisch

Luchtkwaliteit

Het citizen-scienceproject 'Curieuzeneuzen Vlaanderen' heeft de concentraties van stikstofdioxide (NO₂) in de buitenlucht in Vlaanderen zeer fijnmazig in kaart gebracht. Het project is een samenwerking tussen de Universiteit Antwerpen, de Vlaamse Milieumaatschappij en de krant De Standaard, met ondersteuning van HIVA-KU Leuven en VITO. Stikstofdioxide is een belangrijke indicator voor luchtvervuiling door verkeer.

Algemeen zien we dat de luchtkwaliteit in de stadskernen minder goed is dan de gebieden daarrond.

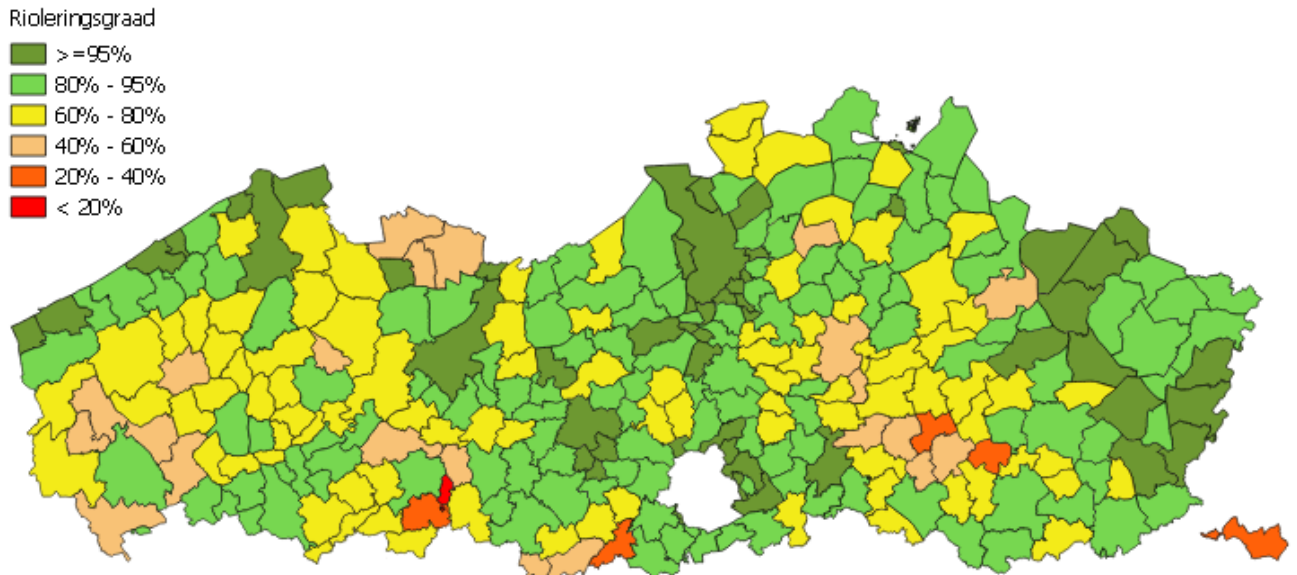
Figuur 20: Luchtkwaliteit
Bron: Curieuzeneuzen Vlaanderen (2018)

Water

De rioleringsgraad drukt uit hoeveel procent van het totaal aantal woningen in een gebied aangesloten is op een riool. Het huishoudelijk afvalwater van niet-aangesloten woningen komt ongezuiverd terecht in onze waterlopen. Daarom is het belangrijk om de rioleringsgraad verder te verhogen om zo de kwaliteit van onze waterlopen te waarborgen. De zware financiële last die de

aanleg van riolering met zich meebrengt maakt het niet makkelijk voor de gemeenten. In Deinze bedraagt de rioleringsgraad van het afvalwater 74,81%.³²

In 2017 bedroeg de rioleringsgraad in Deinze 83,4%, in Nevele was dit 67,8%. Op het vlak van riolering zal dus vooral op het grondgebied van het vroegere Nevele een inhaalbeweging nodig zijn.

Figuur 21: Rioleringsgraad afvalwater door de Vlaamse gemeenten
Bron: VMM (1/02/2019)

Afvalophaling en -verwerking

De meeste gemeenten werken voor de verwerking van het huishoudelijk afval samen via intergemeentelijke samenwerking. Met succes, want het Vlaamse afvalbeleid staat aan de kop binnen Europa. In geen enkel ander land slaagt men erin evenveel afval te recyclen en tegelijk intensieve campagnes te voeren inzake afvalvoorkoming.³³ 82% van de inwoners van het Vlaams gewest is tevreden over de huisvuilvoorzieningen in de gemeente. In Deinze en Nevele is dit respectievelijk 82% en 86%.³⁴

In 2017 verwerkte men gemiddeld 159,8 kg restafval per inwoner in Deinze, in Nevele was dit 143,7 kg.

Waar afvalbeheersing oorspronkelijk een kwestie was van algemene gezondheid en hygiëne, zijn we inmiddels geëvolueerd tot een integrale aanpak die ook rekening houdt met de gevolgen van afvalverwijdering en die energie- en grondstoffenbesparing nastreeft.

³² Bron: VMM, 2019

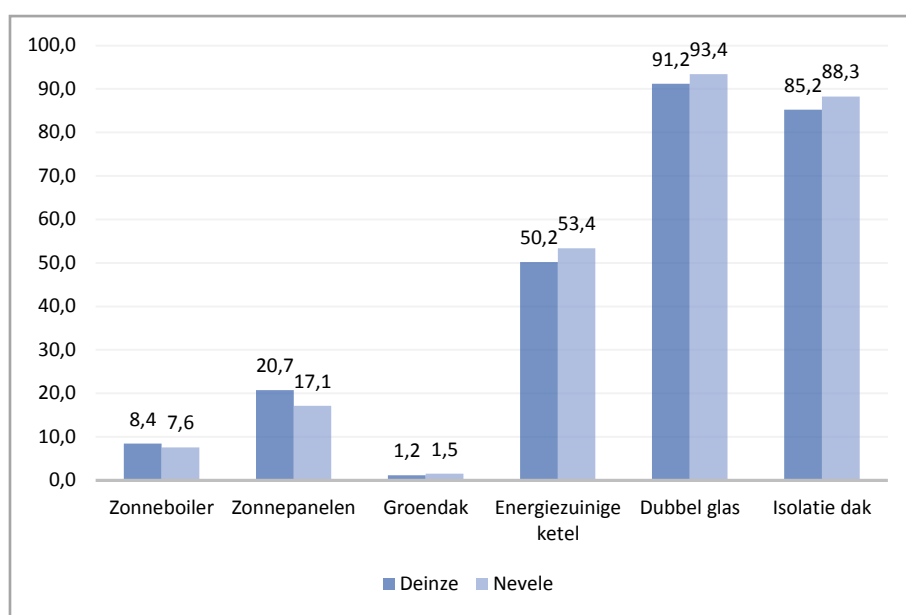
³³ Website VVSG – Gemeentelijk afvalbeleid

³⁴ Bron: gemeentemonitor, 2017

Energie

De huishoudens zijn verantwoordelijk voor een groot aandeel in de CO2-emissie.

Het huishoudelijk energieverbruik in Vlaanderen is sterk afhankelijk van de meteorologische omstandigheden. Koude winters geven aanleiding tot een hoger energieverbruik, wat op zijn beurt aanleiding geeft tot hogere emissies. Woningen in Vlaanderen zijn vaak nog onvoldoende geïsoleerd of niet compact genoeg. Naast de gebruikte brandstofsoort en het woningtype is ook het gedrag van de bewoners bepalend voor het energieverbruik en dus ook voor de uitstoot.³⁵

Figuur 22: Aantal inwoners dat aangeeft te wonen in een woning met energiezuinige en energie recupererende voorzieningen

Bron: Gemeentemonitor (2017)

Duurzame mobiliteit

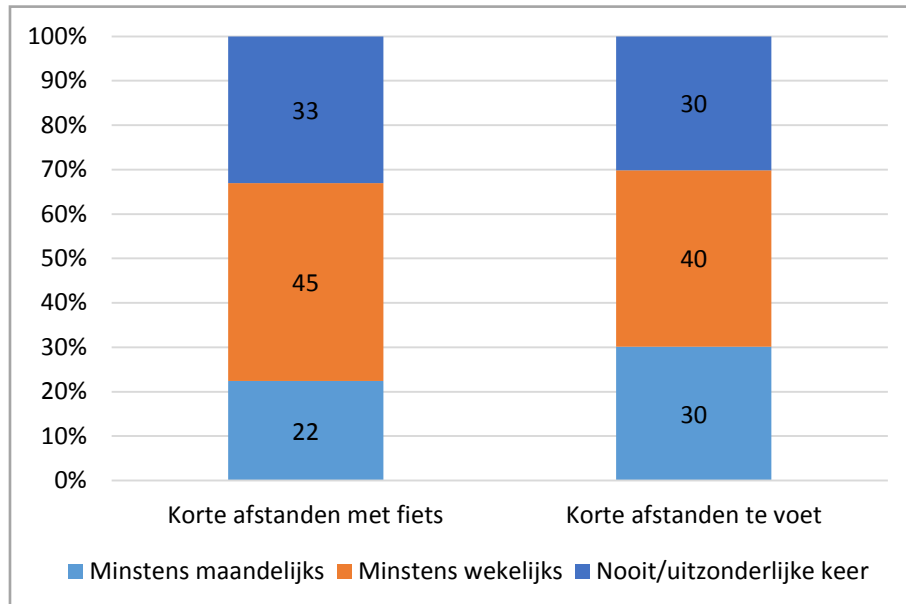
	Deinze	Nevele	Vlaams Gewest
% Inwoners dat beschikt over minstens 1 fiets	92%	95%	87%
% Inwoners dat beschikt over minstens 1 elektrische fiets	22%	21%	18%
% Inwoners dat vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt	56%	48%	64%
% Inwoners dat het veilig vindt om te fietsen in de gemeente	48%	42%	52%
% Inwoners dat het veilig vindt voor kinderen om zich te verplaatsen in de gemeente	26%	23%	33%

³⁵ Bron: VMM (2018), Uitstoot van de broeikasgassen in Vlaanderen, 2000-2016

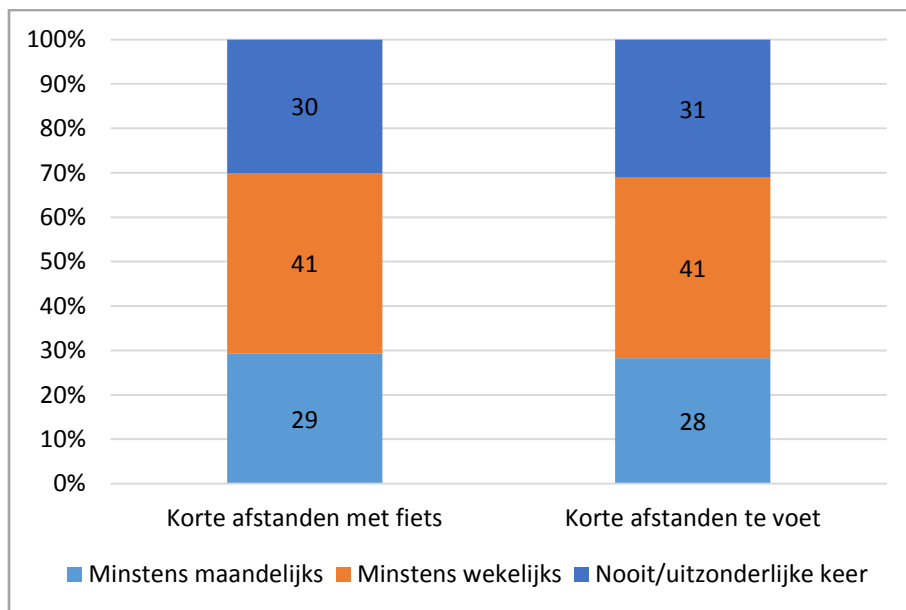
% Inwoners dat vindt dat er voldoende fietspaden zijn in de gemeente	45%	26%	42%
% Inwoners dat vindt dat er voldoende parkeerplaatsen zijn in de gemeente	46%	56%	53%
% Inwoners dat vindt dat de fietspaden in goede staat zijn in de gemeente	42%	37%	44%
% Inwoners dat vindt dat de voetpaden in goede staat zijn in de gemeente	48%	45%	48%

Tabel 11: Duurzame mobiliteit
Bron: Gemeentemonitor (2017)

Een Vlaming legt per jaar gemiddeld 450 kilometer af aan korte autoritten, dit zijn ritten tot 5 kilometer. Bovendien is meer dan 50% van alle autoritten korter dan 7,5 kilometer. Beleidsmakers spelen hierin een belangrijke rol. Zo kunnen infrastructurele maatregelen genomen worden om het aantal korte autoritten te verminderen, denk maar aan zaken als segmentering van binnensteden, verbetering van de fietsinfrastructuur en de invoering en uitbreiding van betalend parkeren.

Figuur 23: Duurzaam verplaatsingsgedrag voor korte afstanden Deinze
Bron: Gemeentemonitor (2017)

Figuur 24: Duurzaam verplaatsingsgedrag voor korte afstanden Nevele
Bron: Gemeentemonitor (2017)

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Op 25 september 2015 ondertekende België als één van de 194 landen de VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (Sustainable Development Goals of SDG's), ook wel gekend als de 2030 Agenda. De SDG's verenigen een aantal internationale afspraken (armoedebestrijding, klimaatverandering, verstedelijking...) en roepen op tot een integrale aanpak. Tegen 2030 moeten de 17 doelstellingen bijdragen tot een duurzame ontwikkeling die universeel, inclusief en veranderend is. Universeel: de 2030 Agenda is een engagement voor zowel Vlaanderen en België als voor de landen in het globale Zuiden. Inclusief: duurzame ontwikkeling waarbij niemand vergeten wordt – het thema van de SDG's is 'leave no one behind'. En veranderend: de SDG's vormen een visionair kompas dat ons uitdaagt om de mondiale uitdagingen anders aan te pakken.³⁶

De VVSG meent dat lokale besturen, als eerstelijns-overheid, een doorslaggevende actor zijn bij de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. Zij zijn immers de sleutel om lokaal en van onder uit dynamieken op gang te brengen die de transitie naar een duurzame wereld aanvuren. Zo zullen de SDG's lokaal (gemeentelijk) vertaald moeten worden, of ze zullen geen kans op slagen hebben, aldus de VVSG.

Een overzicht van de 17 SDG's met een omschrijving zijn terug te vinden in Bijlage 2.

³⁶ Bron: VVSG – de SDG's in jouw gemeente, 50 sensibiliserende praktijkvoorbeelden

Politiek

Tevredenheid inwoners

Het Vlaams Parlement heeft bij eenparigheid de nieuwe fusiestad Deinze goedgekeurd op 25 april 2018. Ook de OCMW's zijn van rechtswege betrokken in de fusie: sedert 1 januari 2019 vormen de OCMW's van Deinze en Nevele één nieuw OCMW. Deze historische omwenteling bracht een complex bestuurlijk en politiek veranderingsproces op gang dat nog jaren de agenda zal bepalen.

De komende tijd zal dan ook veel energie gaan naar het afstemmen van de dienstverlening van beide gemeenten, evenals de personeelsformatie en een nieuw gemeenschappelijk organogram.

Hierbinnen moeten het sociale beleid en de doelstellingen van het OCMW een duidelijke plaats behouden. Zo stelt de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn³⁷: "Elke persoon heeft recht op maatschappelijke dienstverlening. Deze heeft tot doel eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid."

	Deinze	Nevele	Vlaams Gewest
% Inwoners tevreden over de loketvoorzieningen	79%	80%	77%
% Inwoners tevreden over de algemene dienstverlening	73%	71%	73%
% Inwoners tevreden over de digitale dienstverlening	64%	61%	65%
% Inwoners voldoende inspanningen om bewoners te betrekken	40%	45%	47%
% Inwoners tevreden over hoe gemeentebestuur omgaat met vragen van inwoners	42%	46%	46%
% Inwoners dat vertrouwen heeft in de politie	50%	48%	47%

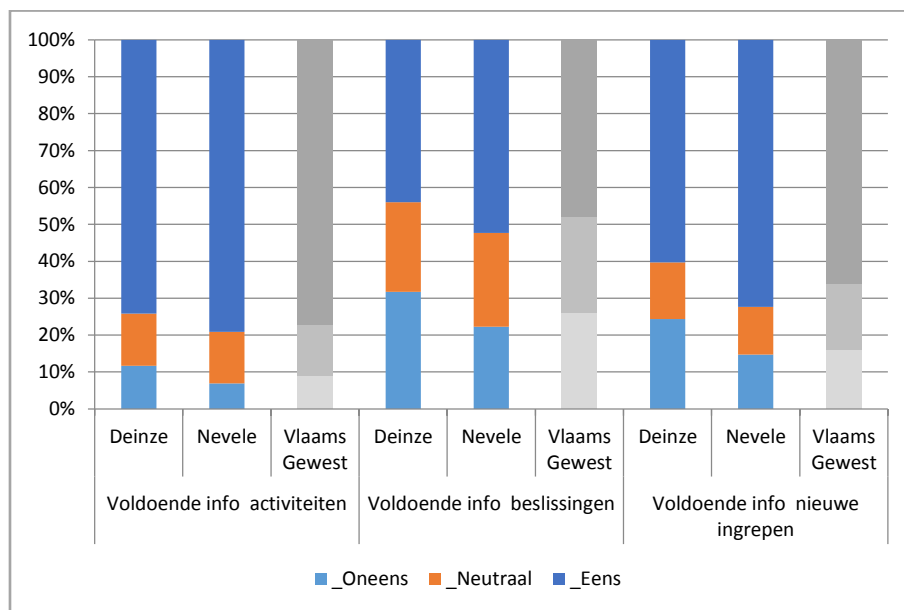
Tabel 12: Tevredenheid inwoners over de gemeente en lokale dienstverlening
Bron: Gemeentemonitor (2017)

³⁷ Organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van 8 juli 1976

Inspraak en participatie

Vanuit het lokale bestuur wordt er ingezet op het betrekken van burgers. De klassieke adviesraden zijn aan herbronning toe en bepaalde groepen worden niet of onvoldoende bereikt.³⁸ Ook in Deinze worden de adviesraden begin 2019 opnieuw samengesteld en worden nieuwe statuten geformuleerd.

Het blijft een uitdaging om alle lagen van de bevolking te bereiken bij het participatieproces. Niettegenstaande er de voorbije jaren diverse initiatieven werden ondernomen, blijft een bepaald deel van de burgers nog op zijn honger zitten, zo blijkt uit bovenstaande cijfers van de gemeentemonitor.

Figuur 25: In welke mate vinden inwoners zich voldoende geïnformeerd over de gemeente
Bron: Gemeentemonitor (2017)

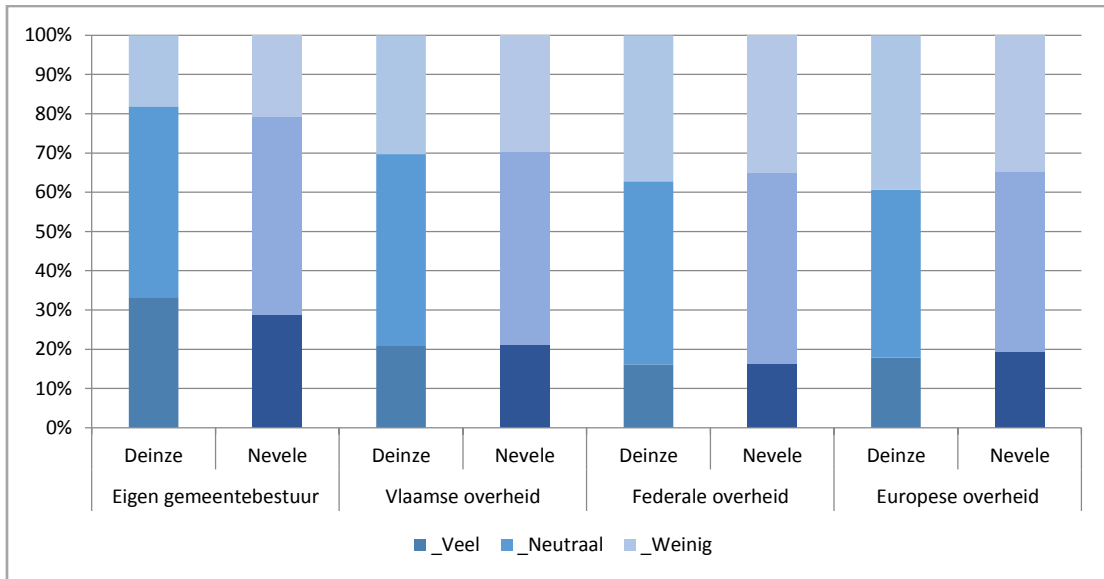
Eigen beheer versus verzelfstandiging

Verzelfstandiging kan een manier zijn om efficiënter te werken en andere sectoren bij het beleid te betrekken. De vrees bestaat dat het lokaal bestuur voor een stuk de controle verliest. Voor de keuze tussen eigen beheer of verzelfstandiging moet men stapsgewijs te werk gaan³⁹:

1. Visie en doelstellingen formuleren
2. Afwegingen maken o.b.v. de aard van de taak, politieke elementen en financiële autonomie
3. Keuze maken voor de geschikte juridische vorm
4. Operationaliseren

³⁸ Bron: Publiek Domein, Wolters Kluwer, jaargang 16, nr. 2: Zelfevaluatie o.b.v. de bestuurskrachtmonitor, Aanbevelingen Idea Consult

³⁹ Bron: Publiek Domein, Wolters Kluwer, jaargang 16, nr. 2: Zelfevaluatie o.b.v. de bestuurskrachtmonitor, Aanbevelingen Idea Consult.

Figuur 26: Vertrouwen in overheden - Deince en Nevele
 Bron: Gemeentemonitor (2017)